

Bruk setebelte i traktor

Det er påbudt å bruke setebelte i traktor. Det gjelder all kjøring med traktor, både i og utenfor arbeid. Bruk av setebelte bidrar til å redusere liv og hindre alvorlige ulykker.

I 2020 ble det sendt ut generelt påbud om bruk av setebelte i traktor ved kjøring i arbeid. I august 2023 ble påbudet utvidet og man må nå spenne på seg beltet ved all kjøring med traktor, både i og utenfor arbeid.

Bruk av setebelte i traktor skal bidra til at den enkelte bonde er tryggere på jobb. I situasjoner med wet, påkjøring og snøfall vil setebelte kunne ha stor betydning for sikkerheten, det kan til syvende og sist utgjøre forskjellen på liv og død.

Det er ikke bare traktorkjørenen selv som rammes etter en ulykke. På en gård henger kjem, familie og arbeid tett sammen. Hvis en bonde blir ufer eller dør, blir bondens ansvar videreført til familien og de nærmeste.

Bonden er viktig for familie, venner og lokalsamfunn. Fordi jordbruksnæringen trenger bonden, og fordi Norge trenger jordbruksnæringen.

Bruk setebelte når du kjører traktor!

Ulykkesstatistikk og resultater fra undersøkelse

Jordbruksnæringen er en av de nærmeste med flest dødsulykker i Norge sammenlignet med andre næringer. Arbeidstikynet sine gjennomganger viser at traktorulykker står for ca. halparten av alle dødsulykkene i landbruket.

Statens vegvesen gjennomførte i 2015 en undersøkelse som viser et mangelfullt bruk av sikkerhetsbelte hvor svært medvirkende til skadeomfanget i næsten 1/4 av dødsulykkene med traktor.

40 prosent av bondene oppgir at de aldri bruker setebelte i traktor når de kjører utenfor offentlig vei. Kun 17 prosent oppgir at de alltid bruker setebelte. Dette viser en spennvidde som er uferlig liten! 1000 bønder høsten 2019. Undersøkelsen er gjennomført av Statens Research for Arbeidstikynet.

Bondene oppgir at de vanligste årsakene til at de ikke bruker belte, er at det ikke anses som nødvendig, at det er dårlig vænn og at det er ennsåk om korte avstander.

I undersøkelsen oppgir 25 bønder at de hadde valgt med traktor i løpet av de siste fem årene. 44 bønder svarte at de hadde opplevd å næsten velte.

Spørsmål og svar om regelverket

Traktor skal være utstyrt med setebelte og tilgjengelig førerens som beskytter føreren ved velt og stalling. Setebelte skal brukes under kjøring.

Unntak fra regelverket

Påbudet om bruk av setebelte gjelder likevel ikke under kjøring i lav hastighet der vedkommende med korte mellomrom må forlate sin plass, når bruken av setebelte i seg selv medfører en økt risiko for skade, eller når det ikke er spåddet underveis.

Her finner du [lenke til bestemmelser i forskriften om utførelse av arbeid](#)

Hva skjer hvis jeg ikke bruker setebelte?

Arbeidstikynet vil fatte vedtak om pålegg dersom det på tilsyn endekkes at setebelte ikke benyttes eller at det ikke er installert traktor for bruk av setebelte.

Arbeidstikynet kan også legge virksomheten et [særskilt pålegg](#) eller innmilde forholdet dersom det er alvorlige brudd. Anmeldelse vil først og fremst være aktuelt knyttet til ulykker hvor det er personskade og det kommer fram at setebelte ikke er benyttet.

Er det alltid påbud om setebelte, uansett arbeidsoppgaver?

Det er unntak fra kravet i tilfeller hvor bruk av belte vanskeliggjør arbeidet, f.eks. når føreren hyppig må gå ut og inn av traktoren. Tilsvarende er det ikke et krav, dersom bruk av belte vil føre til økt risiko for skade. F.eks. ved kjøring på kløvet vann.

Gjelder påbudet eldre traktorer?

Ja, det gjelder alle traktorer som brukes i virksomheten/driften.

Arbeidstikynet har et ansvar for å bruke arbeidstikynet som til enhver tid er i samsvar med forskriftene våre. Krav om montering og bruk av setebelte vil derfor gjelde uavhengig av når traktoren ble produsert. Det angår også om traktoren ble brukt i virksomheten/produktet. Kravet gjelder også for bønder som ikke har ønsket.

Gjelder påbudet ATV, snøskutere og traktorer uten hytte?

Kravet om bruk av setebelte gjelder for traktorer som er produsert med førersett og belte for setebelte. Det er regjeringens fastsett (EU-forskrifter) som regulerer om traktorer skal produseres med førersett og setebelte.

De fleste ATV har ikke noe krav om førersett og omfattes dermed ikke av kravet om montering og bruk av belte.

Bruk av setebelte vil kun ha en effekt dersom traktoren har førersett. Konstruksjonskrav i EU-forskriften gjelder for traktorer produserte med førersett.

For eldre traktorer som er produsert før disse kravene trådte i kraft er det egne regler for ettermontering av vellysbøyer i produksjonsforleffen kapital 3.

Gjelder påbudet ved søkte kjøring?

Ja, ettersom det ikke omfattes av unntakene.

Hva hvis traktoren ikke har montert oppsett for setebelte?

Setebelte må ettermonteres.

De fleste traktorer som brukes i dag er produsert med førersett for setebelte. Eldre traktorer som ikke er produsert med setebelte og som skal brukes i virksomheten, må få dette ettermontert som følge av at de nye kravet som trådte i kraft i juni.

Hva vil det koste å ettermontere et setebelte?

Arbeidstikynet har vært i kontakt med flere leverandører og kostnaden ligger på ca. 2000 kr.

Gjelder regelverket for selvstendig næringsdrivende i landbruket?

Bestemmelsen om bruk av setebelte vil også gjelde for deg som selvstendig næringsdrivende i landbruket. Det er viktig at arbeidstikynet gjelder for virksomheter med ansatte. Men kravet om bruk av setebelte står i forkant av utførelse av arbeid § 19-4, og deler av denne forskriften gjelder også for familiebønder og virksomheter i landbruket som ikke har ansatte. Derfor gjelder kravet om å bruke setebelte også for selvstendig næringsdrivende i landbruket.

Om kommunikasjonsarbeidet

I Arbeidstikynet jobber vi kontinuerlig med å øke sikkerheten til bønder på jobb, og for få flere bønder til å bruke setebelte når de kjører traktor. I 2023 startet kommunikasjonskampanjen «Det skjedde her», og vi har siden gjennomført årlig budskapet om setebelte i traktor. Den opprinnelige kampanjen fra 2010 ble utvidet i samarbeid med en rekke næringsgrupper med aktører fra organisasjonene i landbruket, Bondelaget, NHO Mat og drikke, Norsk bonde og småbrukarlag, Norges kjøttgjøringsråd, Norske landbruksprodusenter, KSJ Norge, Gartnerforbundet, Fellesforbundet, Norsk landbruksadvokasjon.

Kampanjen er videreført med en kampanjefilm som setter søkelyd på hvem som blir påvirket hvis det går galt. To barn minner bonden på at det selvfølgelig skal være like naturlig å ta på seg setebelte i traktor som når du er ute og flyr.

Ønsker du å bidra til å få ut dette viktige budskapet?

[Les mer kampanjematerialet](#)

[Legg til kommentar på profilbildet ditt på Facebook](#)

Det skjedde her – Ailins historie

Det skjedde her – Ann Kristins historie

Det skjedde her - Jogeirs historie

Jogeir kunne blitt ein del av sin eigen statistikk

– Den største pløssen du er helt trygg i en traktor, er i førerøret. Der er setebeltet ditt beste forsvar, sier Jogeir Agjeld – maskinexperten som også vart reddet av beltet home i Oldem.

[Les historien til Jogeir](#)

– Setebeltet reddet livet mitt

En teknisk feil førte styringen på traktoren. Sekunder etter var den totalvisk. – Hadde jeg ikke brukt setebeltet, hadde to gutter mistet moren sin den dagen, sier bonde og maskinfører Ailin Skårland.

[Les historien til Ailin](#)

– Beltet ville reddet mannen min

– Hadde Wigge brukt setebeltet i traktoren, hadde han vært med oss i dag, sier malkebonden Ann Kristin Mørkensen i Hålselv. Nå frakter hun en bred regional kampanje for bruk av setebeltet i traktor.

[Les historien til Ann Kristin](#)

Nyhet: Påbud om bruk av setebelte i traktor

Fra 1. juli 2020 blir det et generell påbud om å bruke setebelte i traktor. – Vi er svært fornøyd med å ha fått en påbudet om bruk av setebelte i traktor, i tillegg til at dette er et enkelt og konkret tiltak som vil bidra til å redde liv, sier...

[Les mer om påbudet](#)

Satsingsområde: Jordbruk og skogbruk

[Les mer om satsingsområdet](#)

